

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Viite: Lausuntopyyntö opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksesta ammatillisen koulutuksen rahoituksesta annetun opetus- ja kulttuuriministeriönasetuksen muuttamiseksi. VN/18706/2020

Asetuksessa ehdotetaan muutettavaksi opiskelijavuoteen kuuluvien päivien määritelmää, tutkintojen, valmentavan koulutuksen ja muun ammatillisen koulutuksen kustannusryhmien kertoimia, tutkintojen sijoittelua kustannusryhmiin ja majoituksen korotuskertoimia. Lisäksi ehdotetaan korotettavaksi ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkintotyyppikerrointa ja yrittäjän oppisopimuskoulutuksen työelämäpalautteen keräämistä koskevaa sääntelyä.

Yleisiä huomiota

Erityisesti rahoitusasetuksen uudistuksen ajoitus, kun talous kasvaa voimakkaasti ja työvoimasta on osalla aloista pula, on erityisen huono. Lisäksi koulutuksen reformin myötä tehtiin mittavia kustannusleikkauksia koulutuksen rahoitukseen ja sopeutustoimia koulutuksessa. Koulutusjärjestelmän pitäisi tukea talouskasvua Suomessa osaavan ja riittävän työvoiman kouluttamisella. Se ei onnistu jatkuvilla leikkauksilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on nyt toteutuneiden kustannustietojen perusteella kohdentanut perustutkinnot ja ammattitutkinnot uuteen järjestykseen. Samalla eri tutkintojen kustannusten suhteet ovat muuttuneet ja se on johtanut siihen, että tutkinnot ovat päätyneet eri kustannuskoreihin kuin aiemmin. Samalla pienennetään kustannusryhmien 2,3,4 ja 5 painokerrointa. Tämä tarkoittaa monen pienialaisen koulutuksen järjestäjän toimintaedellytysten ja rahoituksen leikkautumista. Metsäkoulutus ry on huolissaan esitettyjen leikkausten vaikutuksista metsäalan koulutuksen laatuun, oppimistuloksiin, valmistuvien työllistymiseen ja edellytyksiin järjestää koulutusta. Esitetyt muutokset suosivat aikaisemmin kustannusryhmiin 1. ja 2. kuuluneita tutkintoja kalliimpien tutkintojen kustannuksella. Pidämme tutkintojen kustannusryhmien ja painokertoimien muuttamisen kautta tulevia rahoituksen leikkauksia koulutuksessa huolestuttavina.

Heinäkuu tulisi sisällyttää opiskelijavuoden määritelmään ja olla osa rahoitusperusteita.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että opiskelijavuoteen kuuluviksi päiviksi ei luettaisi heinäkuuhun kuuluvia päiviä, jos opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa on tavoitteeksi sovittu koko tutkinnon tai työhön ja itsenäiseen elämään tarkoitettun koulutuksen suorittaminen.

Metsäalan keskeisten tutkintojen perusteiden mukaan kesäaikana tapahtuu oleellisia ammattitaitoon liittyviä opintoja, joiden opiskelu tai ammattiosaamisen näytön järjestäminen muuna aikana on mahdotonta. Metsäalalla on paljon tehtäviä ja töitä, joita voidaan tehdä vain sulan maan aikana kevästä syksyyn. Metsänhoitotyöt, kuten metsän istutus ja taimikonhoito ovat tällaisia oleellisia koulutussisältöjä ja työelämässä tehtäviä työlajeja. Lisäksi maanmuokkaustyöt, kuten äestys, laikutus ja mätästys tehdään koneilla kevästä syksyyn. Näin ollen heinäkuu on mitä oleellisimmin opiskeluaikaa metsäalalla ja tulevan

asetuksen pitää tämä mahdollistaa. **Metsäkoulutus ry esittää, että heinäkuu tulee sisällyttää opiskelijavuoden määritelmään ja olla osa rahoitusperusteita.**

Kustannusryhmän 5. painokerroin säilytettävä nykyisellään 2,33

Metsäalan koulutuksessa tarvitaan kalliita opetusvälineitä, kuten raivaussahoja, moottorisahoja, simulaattoreita, metsäkoneita ja turvavarusteita sekä käyttökustannuksiltaan kalliilla metsäkoneella harjoittelua. Metsäalan perustutkinnon metsäkoneenkuljettamisen osaamisalan säilyttäminen kustannusryhmässä 5 on tärkeää. Vaikka tutkinto säilyy kustannusryhmässä 5, niin sen rahoitus laskee, koska kerrointa esitetään pienemmäksi nykyisestä 2,33 muutettavaksi 2,25. Metsäkonealan opiskelusta työelämään siirryttäessä on yksi suurimmista ongelmista opiskelijoiden puutteelliset koneenkäsittelytaidot. Koneinvestoinnit ja niiden käyttökustannukset ovat kalliita. Konetunteja pitäisi saada opiskelijoille aiempaa enemmän. Se ei onnistu rahoitusta leikkaamalla.

Esitämme, että kustannusryhmän 5. painokerroin säilytetään 2,33. Metsäkoneenkuljetus on ainoa tutkinnon osaamisala kustannusryhmässä 5. Metsäkoneenkuljettajakoulutus on pieni koulutusala, mutta kansantaloudellisesti merkittävä ala. Säilyttämällä painokerroin nykyisellään varmistetaan osaltaan Suomen yhden tärkeimmän vientialan metsäteollisuuden puuhuollon tulevien työntekijöiden riittävä ja laadukas koulutus ja osaaminen. Laadukas koneenkuljettajakoulutus ja ennen kaikkea määrällisesti riittävä koneilla harjoittelu opiskeluaikana on edellytys opiskelijoiden työllistymiselle ja koneyritysten työvoiman saatavuudelle. Painokertoimen pienentämisestä kustannusryhmässä 5. saatavat valtion kustannussäästöt jäävät koko uudistus huomioiden vähäisiksi.

Metsäalan ammattitutkinto, metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto, metsätalousyrittäjän ammattitutkinto, puutavaran autokuljetuksen ammattitutkinto ja metsäalan perustutkinto, muut kuin metsäkoneenkuljetuksen osaamisala säilyvät kustannusryhmässä 4. Painokertoimen pienentämisen myötä rahoitus vähenee kuitenkin yli 8 prosenttia. Pidämme tätä rahoituksen leikkausta erittäin huonona ja liian suurena. Jotta metsäalan perustutkinnon osaamisaloja ja ammattitutkintoja voidaan järjestää jatkossakin laadukkaasti ja turvata riittävä oppimisen tuki sekä varmistaa oppiminen, osaaminen ja valmistuneiden työllistyminen tulee kustannussäästöjen olla huomattavasti luonnoksessa esitettyä pienempiä.

Asetusluonnoksessa ammatti- ja erikoisammattitutkinnon painokerroin ehdotetaan muutettavaksi 0,77:stä 0,93:een. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon painokerroin ehdotetaan muutettavaksi 0,54:stä 0,65:een. Pidämme painokertoimien korotusta hyvänä ja perusteltuna.

Metsäkoulutus ry pitää hyvänä majoituksen kertoimen korjausta, joka parantaa majoitusresurssien järjestämistä.

Metsäkoulutuksen resurssit metsäalan koulutukseen

Metsäkoulutus ry pitää tärkeänä, että metsäalan koulutuksen myönnetty resurssit päätyvät myös koulutuksen järjestäjän sisäisissä päätöksissä metsäalan koulutukseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulisi ohjata voimakkaammin ja varmistaa se, että metsäalan tutkintoihin myönnetty rahoitus kohdentuu oikein ja sille tarkoitettuun koulutukseen. Ei ole oikein, että muita koulutusaloja kalliimmasta metsäalan koulutuksen rahoitusta päätyy koulutuksen järjestäjän päätöksellä muiden koulutusalojen ja tutkintojen resurssiksi. Tämä

monessa paikassa havaittu toimintatapa on voinut johtaa siihen kierteeseen, että metsäkoneopetus on joutunut leikkaamaan kustannuksiaan enemmän kuin mihin rahoituksen supistumien olisi yksinomaan johtanut.

Metsäkoulutus ry pitää huolestuttavana tapaa, jolla asetusta on valmisteltu. Asetusluonnos on valmisteltu suppealla ryhmällä, jossa ei ole ollut mukana laajasti eri sidosryhmiä edustavia tahoja. Rahoitusasetuksen uudistus koskee laajasti oppilaitoksia, opettajia, opiskelijoita, työntekijöitä, työelämää ja yrityksiä.

Metsäkoulutus ry on valtakunnallinen yhdistys, joka kehittää metsäbiotalouden koulutusta ja sen vetovoimaa. Metsäkoulutus ry yhdistää metsäalan työelämän ja kaikki koulutusasteet.

www.metsakoulutusry.fi

Helsingissä 20.8.2021

Kunnioittavasti

Ville Manner

Toiminnanjohtaja, metsäkoulutus ry

Anssi Niskanen

Puheenjohtaja, Metsäkoulutus ry